

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΥΛΗΣ

Της Ε΄ Τάξης του 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ν. Ψυχικού.

Περιεχόμενα:

Περιεχόμενα:

Τα Κάλαντα.....	3
Τα «παράξενα» κάλαντα της πρωτοχρονιάς	3
Άγιος Βασίλης: Από τον Άγιο της Αγάπης στην επιχείρηση Άγιος Βασίλης.....	4
Χριστουγεννιάτικα έθιμα της πατρίδας μας.....	5
Η κρεμμύδα.	5
Το ρόδι.....	5
Το ποδαρικό.....	5
Το γκι.....	5
Ήθη και έθιμα των Θεοφανείων.....	6
Πλούτος και ευτυχία	6
Σπαζοκεφαλιές	8
Ανέκδοτα.....	9
Προτεινόμενα βιβλία:	9
Πώς βγήκε η φράση	10
Απαντήσεις στις σπαζοκεφαλιές.....	11
Βρες τις κρυμμένες λέξεις Αγάπη Κ.....	11
Από πού προήλθε η ονομασία.....	12
Ανέκδοτα.....	12
Σταυρόλεξο φυσική Δημήτρης Β. και Δημήτρης Σ.	13
Ακροστιχίδα των Χριστουγέννων.....	14
Γρίφοι Βασιλική Νικολέτου.....	14
Σταυρόλεξο Φυσική Κωνσταντίνος Γ., Δημήτρης Μ. και Δημήτρης Σ.	15
Το σταυρόλεξο των Χριστουγέννων.....	16
Σταυρόλεξο φυσική Ιωάννα Β. και Νάγια Κ.	17
Απαντήσεις στου γρίφους της Βασιλικής	18
Σταυρόλεξο Ιστορία Βασιλική Ν. και Μαγδαληνή Ν.....	18
Σταυρόλεξο γεωγραφία Ελένη Μ. και Σουζάνα Ρ.....	20
Ένωσε τις τελείες	22
Λαβύρινθοι.....	23

Τα Κάλαντα

Τα κάλαντα πήραν το όνομα τους από τις καλένδες του Ιανουαρίου. Οι καλένδες ήταν οι πρώτες ημέρες των Ρωμαϊκών μηνών και συγγενείς και φίλοι αντάλλασσαν επισκέψεις και δώρα, που ήταν μέλι, ξερά σύκα, χουρμάδες, χυλός και μικρά νομίσματα.

Τα Κάλαντα είναι δημοτικά τραγούδια και είναι μίγμα θρησκευτικού και κοσμικού περιεχομένου. Αναφέρονται σε μία παράδοση ή μια χαρμόσυνη αγγελία αλλά συνοδεύονται και από ευχές.

Στην αρχή εξαγγέλλεται και περιγράφεται το θρησκευτικό γεγονός και μετά ακολουθούν τα εγκώμια (ευχές) για τα διάφορα πρόσωπα της οικογένειας ανάλογα με τα χαρίσματα τους, την ηλικία τους (Κυρά ψηλή, κυρά λιγνή, κυρά καμαροφρύδα), το επάγγελμα τους ή την κοινωνική τους θέση αλλά και ευχές για το ίδιο το σπίτι (Τούτο το σπίτι που 'ρθαμε, πέτρα να μη ραγίσει Κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνια πολλά να ζήσει) ενώ στο τέλος γίνεται μια έκκληση για φιλέματα (Δώστε μας και τον κόκορα δώστε μας και την κότα, δώστε μας και πεντέξι αυγά να πάμε σ' άλλη πόρτα). Έχουν όμως έτοιμους και στίχους γι αυτούς που δεν τους δίνουν φιλοδώρημα, (αφέντη μου στην κάπα σου χίλιες χιλιάδες ψείρες, Άλλες γεννούν, άλλες κλωσούν κι άλλες αυγά μαζώνουν).

Τα περισσότερα είναι χαρούμενα τραγούδια (Χριστουγέννων, Πρωτοχρονιάς, Θεοφανίων) αλλά και των Βαΐων ή του Λαζάρου. Εξαίρεση αποτελούν τα κάλαντα της Μ. Παρασκευής επειδή αναφέρονται σε ένα δυσάρεστο γεγονός το θάνατο του Χριστού.

Τα «παράξενα» κάλαντα της πρωτοχρονιάς

Έχετε προσέξει ότι τα σημερινά κάλαντα της Πρωτοχρονιάς είναι λίγο... ασυνάρτητα στην αρχή; Ας δούμε λοιπόν πώς εξηγείται αυτή η ασυναρτησία.

Αρχιμηνιά κι Αρχιχρονιά
Ψηλή μου δεντρολιβανιά
Κι αρχή καλός μας χρόνος
Εκκλησιά με τ' άγιο θόλος
Αρχή που βγήκε ο Χριστός
άγιος και Πνευματικός,
στη γη να περπατήσει
και να μας καλοκαρδίσει.

Άγιος Βασίλης έρχεται
Και δε μας καταδέχεται
Από την Καισαρεία
Συ είς' αρχόντισσα κυρία
Βαστάει πένα και χαρτί
Ζαχαροκάντυο ζυμωτή
Χαρτί χαρτί και καλαμάρι
Δες και με το παλικάρι

Ενώ από εκεί και κάτω οι στίχοι έχουν
νόημα

Το καλαμάρι έγραφε,
τη μοίρα του την έλεγε
και το χαρτί-και το χαρτί ομίλει
Άγιε μου-άγιε μου καλέ Βασίλη.

Δείτε τα τώρα αυτό:
Αρχιμηνιά και αρχιχρονιά
Κι αρχή καλός μας χρόνος
Άγιος Βασίλης έρχεται
Από την Καισαρεία
Βαστάει πένα και χαρτί
Χαρτί χαρτί και καλαμάρι

Ψηλή μου δεντρολιβανιά
Εκκλησιά με τ' άγιο θόλος
Και δε μας καταδέχεται
Συ είς' αρχόντισσα κυρία
Ζαχαροκάντυο ζυμωτή
Δες και με το παλικάρι

Τα κάλαντα ξεκίνησαν στο Βυζάντιο. Σε εκείνα τα χρόνια οι φτωχοί και οι άνθρωποι των χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων δεν είχαν το δικαίωμα να μιλούν στους αριστοκράτες παρά μόνο σε γιορτές και τότε μόνο για να τους απευθύνουν ευχές.

Κάποιος νεαρός, ταπεινής καταγωγής, ήταν ερωτευμένος με μια αρχοντοπούλα την οποία μπορούσε να πλησιάζει μόνο σε περίοδο εορτών για να της απευθύνει ευχές. Έτσι αποφάσισε ανάμεσα στα κάλαντα της πρωτοχρονιάς να προσθέσει ενδιάμεσα τους στίχους από ένα ερωτικό ποίημα (αυτούς με τα αστεράκια).

Με αυτόν τον τρόπο και τα κάλαντα θα έλεγε ακολουθώντας τους κοινωνικούς κανόνες αλλά ταυτόχρονα θα παίνευε την καλή του..!

Την αποκαλεί ψηλή, σαν δεντρολιβανιά. Επειδή φορούσε ένα από τα ψηλά τα κωνικά καπέλα με το τούλι στην κορυφή, την παρομοιάζει με Εκκλησιά με το Άγιο θόλος (θόλος εκκλησίας). Της λέει ότι δεν τον καταδέχεται γιατί είναι αρχόντισσα κυρία.

Τέλος κλείνει την παινεύει! Την λέει ζαχαροκάντυο ζυμωτή, δηλαδή φτιαγμένη από ζάχαρη και την παρακαλεί να του ρίξει μια ματιά. Έτσι λοιπόν αυτά τα παράδοξα Κάλαντα πέρασαν από γενιά σε γενιά και έγιναν τα πιο διαδεδομένα σε όλο τον ελληνικό χώρο.

Άγιος Βασίλης: Από τον Άγιο της Αγάπης στην επιχείρηση Άγιος Βασίλης

Αν κάποιος αναζητήσει τις ρίζες του χοντρού Αϊ Βασίλη με τα κόκκινα ρούχα, πρέπει να πάει πολύ πίσω στο παρελθόν. Θα ανακαλύψει ότι ο Άγιος Βασίλης, όπως τον γνωρίζουμε σήμερα είναι ένας συνδυασμός πολλών διαφορετικών μύθων και μυθικών πλασμάτων.

Η βάση για τη χριστιανική εκδοχή του Santa Claus είναι ο Άγιος Νικόλαος επίσκοπος της Σμύρνης, ο οποίος έζησε τον 4ο αιώνα μ.Χ. Ήταν πολύ πλούσιος, γενναιόδωρος και αγαπούσε πολύ τα παιδιά. Συχνά έδινε χαρά στα φτωχά παιδιά, ρίχνοντας δώρα μέσα από τα παράθυρά τους.

Ο Άγιος Νικόλαος έγινε ο προστάτης των παιδιών και των ναυτικών και γιορτάζεται στις 6 Δεκεμβρίου.

Στις προτεσταντικές περιοχές της κεντρικής και βόρειας Γερμανίας, ο Άγιος Νικόλαος έγινε γνωστός ως «ο άνθρωπος των Χριστουγέννων» (der Weihnachtsmann) ενώ στην Αγγλία ονομάστηκε «Πατέρας των Χριστουγέννων». Ο Άγιος Νικόλαος έφτασε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής με τους ολλανδούς μετανάστες και άρχισε να αναφέρεται ως Santa Claus (κόπηκε η πρώτη συλλαβή από το Santa Niclaus)

Στην ποίηση και στις εικονογραφήσεις της Βόρειας Αμερικής ο Santa Claus εμφανίζεται με λευκή γενειάδα, κόκκινο σακάκι και σκούφια με μια άσπρη τούφα στην άκρη. Ταξιδεύει με το έλκηθρο του το οποίο τραβάνε 8 τάρανδοι, και την νύχτα πριν τα Χριστούγεννα κατεβαίνει από τις καμινάδες για να αφήσει τα δώρα του σε κάλτσες που τα παιδιά άφησαν δίπλα στο τζάκι. Τα παιδιά φυσικά, θέλουν να μάθουν από πού έρχεται πραγματικά ο Santa Claus και που κατοικεί τον υπόλοιπο χρόνο. Για να απαντηθούν αυτές οι ερωτήσεις, δημιουργήθηκε ο μύθος το Β. Πόλου. Εκεί ζει ο Santa Claus και εκεί βρίσκεται το εργαστήριο στο οποίο κατασκευάζονται τα δώρα.

Το 1925, με δεδομένο ότι οι τάρανδοι δεν μπορούν να βοσκίσουν στο Βόρειο Πόλο, οι εφημερίδες αποκάλυψαν ότι ο Santa Claus στην πραγματικότητα ζούσε στη φινλανδική Λαπωνία. Ο "Θεός Markus", μια δημοφιλής Φινλανδική παιδική ραδιοφωνική εκπομπή αποκάλυψε το μεγάλο μυστικό για πρώτη φορά το 1927: «ο Santa Claus ζει στο Korvatunturi της Λαπωνίας» ανέφερε. Ο Santa Claus έχει τη βοήθεια μιας πολυάσχολης ομάδας ζωτικών, οι οποίοι έχουν τη δική του ιστορία στους Σκανδιναβικούς μύθους.

Κατά τη διάρκεια των αιώνων, έθιμα από διάφορα μέρη του βορείου ημισφαιρίου συνενώθηκαν και δημιούργησαν τον, παγκόσμιο πλέον, αγέραστο, διαχρονικό, άφθαρτο, γενιοφόρο, και ντυμένο στα κόκκινα άνθρωπο που δίνει δώρα για τα Χριστούγεννα και πάντα επιστρέφει στην Korvatunturi στα φινλανδικά Λαπωνία, δηλαδή τον Santa Claus.

Από τη δεκαετία του 1950, ο Santa Claus, επιστρέφει μετά τα Χριστούγεννα στο χωριό Napariiri, κοντά στο Ροβανιέμι, όπου ζει όλο τον υπόλοιπο χρόνο, όπου συναντάει παιδιά και

όσους είναι νέοι στην καρδιά. Το 1985 οι επισκέψεις του στο Napaříiří έγιναν τόσο τακτικές που ίδρυσε το δικό του γραφείο εκεί. Έρχεται εκεί όλες τις ημέρες του χρόνου για να ακούσει τι θέλουν τα παιδιά για τα Χριστούγεννα, και για να μιλήσει με παιδιά από όλο τον κόσμο που τον επισκέπτονται εκεί. Στο Χωριό του Santa Claus βρίσκεται και το κεντρικό ταχυδρομείο, όπου καταλήγουν τα γράμματα των παιδιών από όλο τον κόσμο.

Χριστουγεννιάτικα έθιμα της πατρίδας μας

Τα έθιμα των Χριστουγέννων (15ημέρου) είναι πολλά και διαφοροποιούνται από περιοχή σε περιοχή. Συχνά έχουν τις ρίζες τους σε αρχαιοελληνικές παραδόσεις που υιοθετήθηκαν και από τους Χριστιανούς. Τα ήθη και τα έθιμα, πρέπει να τα τηρούμε ακόμα και αν αυτό το κάνουμε από συνήθεια είναι αυτά που μας διαφοροποιούν από άλλους λαούς και που μαζί με τη γλώσσα καθορίζουν την εθνική μας ταυτότητα.

Από τα πολύ παλιά χρόνια ο άνθρωπος είχε ανάγκη να πιστέψει πως κάποια πράγματα θα του φέρουν καλή τύχη π.χ. η φωτιά στην εστία του κάθε αρχαιοελληνικού σπιτιού που έπρεπε να καίει μέρα και νύχτα και αν έσβηνε θα έβρισκε μεγάλο κακό την οικογένεια. Το έθιμο έφτασε ως της μέρες μας με τη μορφή του καντηλιού που καίει μέρα και νύχτα μπροστά στα εικονίσματα.

Αναμενόμενο η πρώτη μέρα του χρόνου να έχει συνδεθεί με διάφορες ενέργειες που θα έφερναν καλοτυχία στα σπίτια και τους ανθρώπους.

Η κρεμμύδα.

Η κρεμμύδα είναι ένα πολύ συνηθισμένο Ελληνικό φυτό. Φυτρώνει άγριο και μοιάζει με μεγάλο κρεμμύδι. Ακόμα και να το βγάλει κάποιος απ' τη γη δεν παύει να βγάζει νέα φύλλα και άνθη. Ο λαός πιστεύει ότι αυτή τη μεγάλη ζωτική του δύναμη μπορεί να τη μεταδώσει σε έμψυχα και άψυχα, γι' αυτό την πρωτοχρονιά κρεμούν σκυλοκρέμμυδο στα σπίτια τους. Πρόκειται για αρχαίο έθιμο καλοτυχίας που αναφέρεται ήδη από τον 6 ο αιώνα π.Χ. Σήμερα τείνει να εγκαταλειφθεί.

Το ρόδι.

Την πρωτοχρονιά η οικογένεια πηγαίνει στην εκκλησία έχοντας μαζί της ένα ξερό ρόδι. Επιστρέφοντας ο νοικοκύρης του σπιτιού το σπάει στην είσοδο με δύναμη για να σκορπίσουν όσο το δυνατόν περισσότερα σπόρια. Όσο περισσότερα τόσο καλύτερη σοδιά θα δώσουν τα χωράφια και τόσα καλά θα έρθουν στο σπίτι. Αν δεν υπάρχει ρόδι, τότε η οικογένεια παίρνει μαζί της στην εκκλησία μια χούφτα ρύζι την οποία θα ρίξει στην είσοδο του σπιτιού.

Το ποδαρικό

Την πρώτη μέρα του χρόνου ήταν σημαντικό να μπει πρώτος στο σπίτι κάποιος που είχε καλή τύχη για να μεταδώσει την τύχη αυτή στο σπιτικό. αυτός που θα μπει πρώτος στο σπίτι για να κάνει «ποδαρικό» πρέπει να είναι καλόκαρδος και καλότυχος. Αν τύχει να είναι και μικρό παιδί, αυτό θεωρείται πιο καλός οiwνός γιατί, κατά τη λαϊκή αντίληψη, ένα παιδί χαρακτηρίζεται με τα στοιχεία της αθωότητας, της ειλικρίνειας και της άδολης συμπεριφοράς.

Η συνήθεια αυτή διατηρείται μέχρι τις μέρες μας. Επιπλέον πιστεύεται ότι το «πρώτο βήμα» πρέπει να γίνει με το δεξί πόδι, για να φέρει ευτυχία, να έρθουν όλα «δεξιά», καθώς η δεξιά πλευρά θεωρείται η τυχερή πλευρά (ίσως γιατί οι περισσότεροι άνθρωποι χρησιμοποιούν περισσότερο το δεξί τους χέρι και για χρόνια όσοι χρησιμοποιούσαν το αριστερό θεωρούνταν παράξενοι).

Το γκι

Η ιστορία από το πράσινο αγκαθωτό φυλλαράκι με τον μικρό κόκκινο καρπό έχει τις ρίζες της στην αρχαία Ελλάδα και Ρώμη. Οι περισσότεροι από εμάς γνωρίζουμε πως αποτελεί Χριστουγεννιάτικη διακόσμηση.

Ο ιξός, όπως είναι η ελληνική ονομασία του φυτού, είναι ένα έθιμο που έμεινε από τις ειδωλολατρικές παραδόσεις. Ο Πλίνιος αναφέρει ότι αν το γκι φυτευτεί κοντά σε ένα σπίτι ή αγρόκτημα διώχνει μακριά το δηλητήριο, το προστατεύει από τους κεραυνούς και τη μαγεία, ενώ τα λουλούδια του κάνουν το νερό να παγώνει. Λέγεται ακόμα πως, αν πετάξει κανείς κομμάτι ξύλου από τον κορμό του σε οποιοδήποτε ζώο (ακόμα και χωρίς να το αγγίξει), έχει την ιδιότητα να κάνει τα ζώα να γυρίσουν πίσω και να ξαπλώσουν δίπλα του.

Η προέλευση των διακοσμήσεων με το συγκεκριμένο φυτό φαίνεται να συνδέεται και με τους Δρυίδες, οι οποίοι διακοσμούσαν τις καλύβες τους με αειθαλή δέντρα κατά τη διάρκεια του χειμώνα, για να τα χρησιμοποιούν τα πνεύματα του δάσους ως κατοικία τους.

Οι Ρωμαίον, συνήθιζαν να στέλνουν κλαδιά δέντρων μαζί με άλλα δώρα στους φίλους τους, κατά τη διάρκεια του εορτασμού της Saturnalia.

Το έθιμο αυτό υιοθετήθηκε και από τους πρώτους χριστιανούς. Έτσι η Εκκλησία στα πρώτα χρόνια της απαγόρευσε στους Χριστιανούς να διακοσμούν τα σπίτια τους με κλαδιά δέντρων ειδικά την εποχή των Χριστουγέννων ξεκινούσαν μία εβδομάδα περίπου μετά την ειδωλολατρική γιορτή Saturnalia.

Στην συνέχεια δημιουργήθηκε ένας μύθος που έλεγε ότι το γκι φύτρωσε για πρώτη φορά στις πατημασιές του Χριστού στη γη και τα αγκαθωτά φύλλα του αλλά και οι κόκκινοι καρποί του συμβολίζουν τα μαρτύρια του Σωτήρα και τις σταγόνες από το αίμα του, λόγος για τον οποίο το γκι λέγεται και «αγκάθι του Χριστού» σε πολλές γλώσσες της Βόρειας Ευρώπης.

Ήθη και έθιμα των Θεοφανείων

Παραμονή των Φώτων (5 Ιανουαρίου) τα παιδιά θα ξεχυθούν στα σπίτια, γνωστά και μη, για να ψάλουν τα κάλαντα των Θεοφανείων. Οι γειτονιές θα γεμίσουν από γλυκές φωνούλες που ψάλλουν

Τα μεσάνυχτα της παραμονής των Θεοφανείων πιστεύεται ότι ανοίγουν οι ουρανοί την ώρα εκείνη, λέει η παράδοση, όποιος ευχηθεί κάτι με όλη του την καρδιά, αυτό θα πραγματοποιηθεί.

Ανήμερα των Θεοφανείων

Την ημέρα των Φώτων γίνεται ο αγιασμός των υδάτων. Στια παραθαλάσσιες περιοχές, αλλά και σε αυτές που υπάρχει λίμνη ή ποτάμι ο σταυρός ρίχνεται στο νερό και νέοι άνθρωποι πέφτουν στο νερό για να τον πιάσουν. Όποιος βρει τον σταυρό πρώτος θεωρείται ότι είναι τυχερός και ευλογημένος. Στις άλλες περιοχές τοποθετείται μια «δεξαμενή» έξω από την εκκλησία και εκεί ο ιερέας ρίχνει τον σταυρό. Η δεξαμενή αυτή έχει συνήθως μια βρυσούλα από όπου ο κόσμος παίρνει (σε μπουκαλάκια ή ποτήρια) αγιασμό για το σπίτι. Με τον αγιασμό θα ραντίσουν όλο το σπίτι, και θα πιει μερικές σταγόνες κάθε μέλος της οικογένειας.

Ο Ιερέας με τον βοηθό του (και στις παραθαλάσσιες περιοχές μαζί με τον άνθρωπο που έπιασε το σταυρό από τη θάλασσα) θα γυρίσει όλα τα σπίτια και καταστήματα της ενορίας για να τα αγιάσει και να τα ευλογήσει. Ο αγιασμός βρίσκεται μέσα στο «σικλί», ένα χάλκινο συνήθως δοχείο, που κουβαλάει ο βοηθός του Ιερέα. Σε αυτό βρέχει ο Ιερέας την «αγιαστούρα» του και ραντίζει όλους τους χώρους του σπιτιού ή του καταστήματος. Είναι η στιγμή που η παράδοση μας θέλει τους καλικατζάρους να τρέχουν φοβισμένοι να επιστρέψουν στα έγκατα της γης. Μόλις τελειώσει ο Ιερέας τον αγιασμό του σπιτιού, ο νοικοκύρης τους δίνει χρήματα.

Η γιορτινή ατμόσφαιρα της ημέρας επιβάλει και ένα ανάλογο φαγητό στο μεσημεριανό τραπέζι. Συνηθίζεται αυτό το φαγητό να είναι χοιρινό ενώ σε μερικές περιοχές το φαγητό συνοδεύει ένα ειδικό ψωμί που ονομάζεται «φωτίτσα».

Πλούτος και ευτυχία

-Γιαγιά, αλήθεια απόψε ανοίγει ο ουρανός;

-Ναι, παιδάκι μου, γιατί ξημερώνουν τ' Άγια Θεοφάνια. Και όποιος αγρυπνήσει και προφτάσει σε κείνη την απόκρυφη ώρα ...

-Το ξέρω, γιαγιά μου, το ξέρω. Μπορεί να ζητήσει ό,τι θέλει απ' το Θεό και του γίνεται.

-Ναι, μα φτάνει να ζητήσει ένα πράγμα μονάχα...

Το παιδάκι αποφάσισε να αγρυπνήσει. Κοντά στην κάμαρά του, επάνω ψηλά, ήταν η πόρτα, που έβγαине στο λιακωτό. Χωρίς να το δει κανείς, κουκουλώθηκε με το παπλωματάκι του, πήρε το προσκεφάλι του και πήγε να ξαπλωθεί εκεί έξω. Δεν είχε φόβο κανένα. Στη χειμωνιάτικη νύχτα το ζέσταινε το πάπλωμα και η ελπίδα.

Ήταν αργά... Σκοτάδι και σιωπή απλωνόταν κάτω σ' όλη την κοιμισμένη πόλη. Εδώ και κει μονάχα τρεμόκαιγε κανένα φανάρι, σα μάτι νυσταγμένο, και τ' αγιασμένα νερά της λίμνης εκεί πέρα λαμπύριζαν στη μυστική αστροφεγγιά. Απέραντος θόλος, σαν μαύρο βελούδο καρφωμένο με διαμαντένια καρφιά, το σκέπαζε ο ουρανός. Και τον κοίταζε με ανήσυχα μάτια το παιδάκι και περίμενε ήσυχα να ανοίξει. Ότι ζητούσε τότε θα γινόταν. Μα φτάνει να ζητούσε ένα μονάχα - και το παιδάκι είχε το σκοπό του...

Οι ώρες περνούσαν έτσι και οι πετεινοί, ζωντανά ρολόγια, τις έλεγαν με τη βραχνή τους φωνή ο ένας στον άλλον.

Ήρθε τέλος πάντων και η απόκρυφη ώρα, που άνοιξε ο ουρανός. Μέσα στην αστροσπαρμένη μαυρίλα πρόβαλε έξαφνα μια λάμψη ζωηρή, που έσβησε όλα τα αστέρια. Ένα φως χύθηκε τότε στην κτίση και τ' αγιασμένα νερά της λίμνης εκεί πέρα έλαμψαν σαν αναμμένα.

Στο θέαμα αυτό το παιδάκι τα σάστισε. Του φάνηκε σαν να είδε αγγέλους να πετούν εκεί ψηλά μες στο φωτεινό άνοιγμα και έναν ολόχρυσο ποταμό να τρέχει στον ουρανό, καθώς λένε, τον Ιορδάνη. Στον τρόπο του, στη θάμπωσή του, στη σαστιμάρα του, λησμόνησε τι είχε να ζητήσει κι έβλεπε βουβό...

Μονάχα την τελευταία στιγμή, που συνήλθε λιγάκι, πρόφτασε να πει ένα λόγο. Και σβηνόταν πια η θεία λάμψη, σαν ακούστηκε στον αέρα της νύχτας η ψιλή φωνούλα του παιδιού:

-Πλούτο!

Γύρισε τρέμοντας στο κρεβατάκι του. Σκεπάστηκε από το κεφάλι και προσπάθησε να κοιμηθεί. Μα το άφησε το μικρό για πολύ ώρα αγρυπνο το εκπληκτικό θέαμα από το 'να μέρος, που βασάνιζε ακόμη τα μάτια του και μία ανήσυχη σκέψη από το άλλο, που βασάνιζε το μυαλό του... Τι λαμπρό κι απίστευτο θέαμα! Να τον άκουσε τάχα ο Θεός; Πρόφτασε να μιλήσει σε κατάλληλη στιγμή; Αχ! Και θα αποχτούσε τον πλούτο, το ένα πράμα, που ζήτησε με την καρδιά του το φτωχό παιδάκι;

Σαν αποκοιμήθηκε, κατά το πρωί, είδε ένα παράξενο όνειρο, τόσο ζωηρό, που ακόμη και τώρα δεν ξέρει, αν κοιμόταν πραγματικά ή αν αγρυπνούσε με πυρετό.

Του φάνηκε πως μπήκε έξαφνα στην κάμαρά του ένας άνθρωπος. Ήταν νέος, παιδί μάλιστα αμούστακο. Το πρόσωπό του έλαμπε από την ομορφιά και η φορεσιά του από την πολυτέλεια. Από πάνω ως κάτω ήταν πνιγμένος στο χρυσάφι, στο μετάξι, στα πετράδια. Ένα σύννεφο κάτασπρο υποστήριζε τα πόδια του. Στα χέρια του κρατούσε ένα χρυσό ραβδί. Είχε φτερούγια χιονάτα και χαμόγελο γλυκό.

-Να 'μαι! Τι με θέλεις; είπε με τρυφερή φωνή.

-Άγγελος... ψιθύρισε το παιδάκι τρομαγμένο.

-Δεν είμαι άγγελος, αποκρίθηκε ο νέος, είμαι ο Πλούτος, που ζήτησες απόψε. Εκείνος που οδηγεί τα βήματά μου είδε τη φωτιά της καρδιάς σου και μ' έστειλε. Μια στιγμή πρωτύτερα αν πρόφταινες να πεις τ' όνομά μου, θα 'ρχόμουν να σε φορτωθώ ανερώτητα. Μα τώρα, που άργησες να μιλήσεις κι έγινε ζήτημα αν έπρεπε να σου γίνει η χάρη ή όχι, αποφασίστηκε να έρθω μονάχα να σε ξαναρωτήσω... και ότι μου πεις θα κάνω. Επιμένεις ακόμα στο λόγο σου; Εμένα ζητάς κι επιθυμείς πραγματικά, αφού ξέρεις ότι μονάχα ένα πράμα έχεις δικαίωμα να ζητήσεις; Αν είναι έτσι, πες μου το και μένω μαζί σου για πάντα.

Το παιδάκι πήρε θάρρος, βγήκε περισσότερο απ' τα σκεπάσματά του και είπε:

-Εσένα θέλω, Πλούτε μου, σε θέλω να μείνεις πάντα μαζί μου. Είδα πως όλη η ευτυχία βρίσκεται πάντα με σένα και από πολύ καιρό εσύ είσαι τ' όνειρό μου.

-Βλέπω ότι με αγαπάς πραγματικά και ήθελα να μείνω μαζί σου... Αλήθεια! Τι όμορφη ζωή, που θα περνούμε! Παντού ο κόσμος θα σκύβει στο διάβα μας, σαν θα βγαίνουμε συντροφιασμένοι. Θα κατοικούμε σε παλάτια ολομάρμαρα, θα κοιμόμαστε σε ολόχρυσο κρεβάτι, θα σκεπαζόμαστε με σεντόνια μεταξωτά. Το γυαλιστερό ατλάζι και το χνουδωτό βελούδο θα μας τριγυρίζουν παντού,

στο πάτωμα, στους τοίχους, στο ταβάνι, στα καθίσματα, παντού όπου θα ακουμπά το κορμί ή θα αναπαύεται το βλέμμα. Θα φορούμε λαμπρά φορέματα και στολίδια. Θα 'χουμε δούλες και γνώριμους πολλούς. Βαλσαμωμένος θα είναι ο αέρας που θ' αναπνέουμε από τ' άνθη και τα μυρωδικά. Το τραπέζι μας θα λάμπει στο χρυσάφι και στο κρύσταλλο.

Θα βγαίνουμε στον περίπατο με αμάξια καταστόλιστα. Θα

πηγαίνουμε στα θέατρα, στους χορούς, στα ιπποδρόμια, πάντα στην καλύτερη θέση. Θα ταξιδεύουμε με κάθε άνεση το Καλοκαίρι ή το Χειμώνα. Και θα έχουμε μέσα σε μία κάμαρα, ζεστή σα φωλιά, ένα ντουλάπι λουστραρισμένο, με πολλά κλειδιά, γεμάτο χρυσά φλωριά τόσα, ώστε να μπορούμε να κάνουμε κάθε επιθυμία, που θα μας γεννιόταν...

-Α, τι καλά! Φώναξε το παιδάκι, και το γέλιο δεν θα λείπει από τα χείλη μας και η χαρά από την καρδιά μας. Κάθισε, Πλούτε μου. Θέλω να είμαι μαζί σου δοξασμένος και ευτυχής.

Ο νέος έχασε με μιας το γέλιο του, ακούμπησε πάνω στο ραβδί του και είπε με περίλυπη φωνή:

-Αυτό είναι ίσα-ίσα που θέλω να σου πω... Εγώ δεν μπορώ να σου εγγυηθώ ότι δε θα λείπει από τα χείλη σου το χαμόγελο και από την καρδιά σου η χαρά... α, όχι, όχι...

-Μα, γιατί;

-Γιατί; ...Δεν σε άφησε λοιπόν η αγάπη, που μου έχεις, να το σκεφτείς ποτέ;... Και τι μπορώ τάχα να σου κάνω εγώ όταν θα έρχεται ο πόνος και η θλίψη;... Ποιος ξέρει αν δε θα με θέλεις, για να πληρώνεις πάντα γιατρούς και γιατρικά; Ποιος σου είπε ότι μαζί μου δεν θα δοκιμάσεις ποτέ αγωνία βασάνου σε δικαστήριο; Ποιος σου είπε αν μ' εμένα θα βρεις την αληθινή αγάπη, την αδερφική φιλία, εκείνη που θέλεις; Ποιος σου υποσχέθηκε ότι μαζί μου θα απολαύσεις τις χαρές της καλής καρδιάς, του φωτισμένου μυαλού, της καθαρής συνείδησης; Ποιος σε βεβαίωσε ότι στο σπίτι σου θα βασιλεύει η τιμή, η αγάπη, η χαρά, η αρμονία;... Α! Πόσο στάθηκες, παιδάκι μου, απατημένος! Γύρεψες από εμένα εκείνο που έπρεπε να γυρέψεις από την Ευτυχία.

-Από την Ευτυχία... ψιθύρισε το παιδάκι με απελπισμένη φωνή.

-Μάλιστα, από την Ευτυχία. Μα πως; Δεν την ξέρεις; Είναι ένα κοριτσάκι μικρό αυτή η Ευτυχία, όμορφο, γελαστό, με κατάσπρη απλή φορεσιά σαν το χιόνι. Φιλία σταθερή μαζί της δεν έχομε, γιατί μ' αφήνει τις περισσότερες φορές και πηγαίνει με τη φτώχεια, όπως κι εγώ πηγαίνω καμιά φορά με τη Δυστυχία. Τι τα θέλεις, παιδί μου! Αυτή είναι δώρο αληθινό κι απόλαυση! Την ακολουθεί σα σωματοφυλακή ένα πλήθος παιδάκια με γέλια και φωνές, που γεμίζουν τον αέρα. Αυτή μονάχα είναι ικανή, όταν σε πάρει και σένα στην ακολουθία της να σε κάνει να μη λείπει από τα χείλη σου το γέλιο και από την καρδιά σου η χαρά, αδιάφορο αν θα κατοικείτε στην καλύβα ή στο παλάτι, αν θα φορείτε χρυσά ή κουρέλια.

-Πλούτε μου, καλέ μου φίλε, συγχώρεσέ με δεν το σκέφτηκα. Έκανα λάθος. Την Ευτυχία έπρεπε να ζητήσω, την Ευτυχία ζητούσα, την Ευτυχία ζητώ. Ένα πράμα μονάχα μου είναι συγχωρεμένο να έχω κι άλλο καλύτερο από την Ευτυχία δεν υπάρχει... Αχ! Ούτε συ, καλέ μου Πλούτε! Το βλέπω, τώρα το εννοώ.

-Θέλεις λοιπόν την Ευτυχία. Καλά, εγώ φεύγω. Και φεύγω, άκουσε, όχι γιατί δεν με θέλεις, αλλά γιατί δεν πρόφτασες να με ζητήσεις την κατάλληλη ώρα. Τι τυχερός που στάθηκες! Αλλιώς δεν θα έφευγα από κοντά σου και θα ήταν περιττή κάθε σου μετάνοια... Χαίρε, είπε ο Πλούτος και εξαφανίστηκε.

Το παιδάκι δόξασε το Θεό. Έτσι είχε καιρό πάλι του χρόνου, πιο φωτισμένο και πιο ήσυχο, να αγρυπνήσει την ίδια νύχτα και να ζητήσει από τον ουρανό την Ευτυχία, μονάχα την Ευτυχία.

Σπαζοκεφαλίες

1. Όλα μου τα στυλό είναι κόκκινα εκτός από 3 όλα μου τα στυλό είναι πράσινα εκτός από 4 και όλα μου τα στυλό είναι μαύρα εκτός από 1. Πόσα στυλό έχω;
2. Έχουμε 6 λίρες, εκ των οποίων η μία είναι κάλπικη (ελαφρύτερη). Βρες ποια είναι η κάλπικη με μόνο δύο ζυγίσματα σε μια διπλή ζυγαριά (παλιού τύπου).

3. Είναι γνωστό πως ότι ημέρα πέσουν τα Χριστούγεννα την ίδια μέρα πέφτει και η Πρωτοχρονιά. Κι όμως το 2013 τα Χριστούγεννα έπεσαν Τετάρτη και η Πρωτοχρονιά Τρίτη. Πως έγινε αυτό;
4. Ένας διάσημος μάγος ανακοίνωσε πως θα κατάφερνε να περπατήσει πάνω σε μια λίμνη χωρίς να χρησιμοποιήσει κανένα απολύτως βοήθημα. Όντως τα κατάφερε. Μπορείτε να σκεφτείτε πως;
5. Αν σήμερα στις 12 τα μεσάνυχτα βρέχει, ποια είναι η πιθανότητα να έχει λιακάδα μετά από 72 ώρες;
6. Ένας κατάσκοπος θέλοντας να μπει σε ένα στρατόπεδο παρακολουθεί την πύλη, ώστε να μάθει το σύνθημα. Μετά από λίγο ένας φαντάρος πλησιάζει. Ο σκοπός της πύλης του λέει «δώδεκα». Ο φαντάρος απαντά «έξι» και περνάει. Όταν πλησιάζει ένας δεύτερος φαντάρος, ο σκοπός του φωνάζει «οκτώ». Ο φαντάρος απαντά «τέσσερα» και περνάει μέσα και αυτός. Ο κατάσκοπος είναι σχεδόν σίγουρος αλλά περιμένει και έναν τρίτο φαντάρο για να είναι απόλυτα βέβαιος. Ο σκοπός ζητάει από το τρίτο φαντάρο να του απαντήσει λέγοντας του «έξι». Ο τρίτος φαντάρος απαντά «τρία» και περνάει και αυτός. Τώρα πλέον ο κατάσκοπος αισθάνεται απόλυτα βέβαιος για την απάντηση που πρέπει να δώσει και προχωρά με αυτοπεποίθηση προς την πύλη. Ο σκοπός τον σταματά και του λέει «δέκα». Ο κατάσκοπος απαντά «πέντε» και αμέσως ο σκοπός τον συλλαμβάνει και τον οδηγεί στο κρατητήριο! Τι έπρεπε να απαντήσει ο κατάσκοπος για να περάσει την πύλη;

Ανέκδοτα

- Ρε δεξ εκεί, ο σερβιτόρος έχει πράσινα μαλλιά
- Ε και; φώναξε να πληρώσουμε..
- Γκαζοοοοοο

Ο εγγονός στη γιαγιά του:

- Γιαγιά, τα γυαλιά σου μεγαλώνουν τα πράγματα;
- Βέβαια, απαντάει η γιαγιά.
- Τότε, σε παρακαλώ, μπορείς να τα φορέσεις, πριν όμως μου δώσεις το δικό μου κομμάτι τούρτα;
- Εσύ Τοτό κάνεις την προσευχή σου πριν το φαγητό;
- Όχι, δεν υπάρχει λόγος. Η μαμά μου είναι πολύ καλή μαγείρισσα!

Στις εξετάσεις ένας μαθητής που δεν μπορεί να λύσει την άσκηση γράφει: "Αυτή την άσκηση μόνο ο Θεός μπορεί να τη λύσει. Καλά Χριστούγεννα." Τα αποτελέσματα: "Ο Θεός παίρνει άριστα κι εσύ απορρίπτεσαι. Και του χρόνου." ...

Ο δάσκαλος μαλώνει ένα μαθητή για την έκθεσή του.

- Δεν ντρέπεσαι; Τι έκθεση είναι αυτή; Σύνθεση κακή, κείμενο γεμάτο λάθη, γράψιμο ελεεινό. Θα τη δείξω στον μπαμπά σου...
- Καλά θα του κάνετε, γιατί εκείνος την έγραψε! Δεν μπορώ να τα ακούω εγώ μια ζωή!

Προτεινόμενα βιβλία:

1. Πηνελόπη Δέλτα: παραμύθι χωρίς όνομα, Στον καιρό του Βουλγαροκτόνου
2. Ιούλιου Βέρν: 20.000 λεύγες κάτω από τη θάλασσα, η μυστηριώδης νήσος
3. Eleanor Porter: Πολυάννα, το παιχνίδι της χαράς (μόνο αυτό από τη σειρά, τα υπόλοιπα τα έγραψαν άλλοι και δεν είναι εξίσου καλά).
4. Αλέξανδρος Δουμάς: οι 3 σωματοφύλακες, "Κόμη Μοντεχρήστο"

Πώς βγήκε η φράση

Ήξεις, Αφήξεις: Είναι το πρώτο μέρος ενός περίφημου χρησμού της Πυθίας. Όλος ο διφορούμενος χρησμός είναι ο εξής: «Ήξεις, αφήξεις ουκ εν πολέμω θνήξεις». Ανάλογα με του που θα τοποθετηθεί το κόμμα αλλάζει το νόημα της πρότασης. Αν το κόμμα τοποθετηθεί στο ουκ τότε η φράση θα πει «Θα πας, δεν θα γυρίσεις, θα πεθάνεις στον πόλεμο». Ενώ αν το κόμμα τοποθετηθεί στο αφήξεις η φράση σημαίνει: «Θα πας, θα γυρίσεις, δεν θα πεθάνεις στον πόλεμο». Η φράση χρησιμοποιείται όταν θέλουμε να πούμε ότι κάτι είναι ασαφές.

Ακόμα δεν τον είδαμε και Γιάννη τον εβγάλαμε: Ο Τριπολιτσιώτης Αγγελάκης Νικηταράς, παράγγειλε κάποτε στον φίλο του τον Κολοκοτρώνη να πάει στο χωριό, για να βαφτίσει το μωρό του. Στο μήνυμα ο Νικηταράς ανέφερε ότι το παιδί σκόπευαν να το ονομάσουν Γιάννη, αλλά για να τον τιμήσουν, αποφάσισαν να το ονομάσουν Θεόδωρο. Ο Γέρος του Μοριά απάντησε τότε, πως θα πήγαινε μόλις θα έβρισκε λίγο χρόνο από τις μάχες. Πέρασε μήνας κι' ο Κολοκοτρώνης δεν κατόρθωσε να πραγματοποιήσει την υπόσχεσή του. Έρχεται 2^ο μήνυμα από τον Νικηταρά. Ο Κολοκοτρώνης αποφάσισε να πάει στο χωριό. Μόλις μπήκε στο σπίτι του φίλου του, δεν είδε κανένα μωρό, ούτε καμία προετοιμασία για βάφτιση. Τι είχε συμβεί; Η γυναίκα του Νικηταρά ήταν έγκυος. Επειδή, όμως, ο Γέρος ήταν πολύ απασχολημένος στις μάχες εναντίον των Τούρκων και πως θ' αργούσε να τούς επισκεφτεί έστειλε και του ξανάστειλε μήνυμα ώστε όταν θα πήγαινε ο Κολοκοτρώνης στο χωριό να είχε γεννηθεί το μωρό. Όταν ο Κολοκοτρώνης άκουσε την... απολογία του Νικηταρά, ξέσπασε σε δυνατά γέλια και φώναξε: - Ωχού! Μωρέ, ακόμα δεν τον είδανε και Γιάννη τον εβγάλανε.

Κατά μία δεύτερη εκδοχή ήταν κάποιος που είχε δύο κορίτσια της παντρειάς. Μια μέρα ήρθε ένας προξενητής και του πήγε γαμπρό για την μεγαλύτερή του κόρη. Αυτός την έστειλε να βγάλει κρασί από το βαρέλι, για να τον κεράσει. Εκείνη, αφού έβαλε την κανάτα κάτω από την κάνουλα να γεμίσει, συλλογίζόταν το γάμο της «θα παντρευτώ και θα κάμω παιδί και θα το βγάλω Γιάννη». Μα έπειτα της ήρθε στο νου πως μπορεί να της πεθάνει και άρχισε αυτή τα μοιρολόγια και το κρασί έτρεχε. Πέρασε πολύ ώρα, και ο πατέρας στέλνει τη μικρότερη κόρη να δει τι γίνεται· όταν άκουσε τι έλεγε η αδελφή της, άρχισε κι' αυτή να μοιρολογά το ανιψάκι της· και το κρασί έτρεχε. Είδε και αποείδε ο πατέρας κατέβηκε και αυτός στο υπόγειο. Όταν έμαθε γιατί άργησαν, κούνησε το κεφάλι του και είπε: "Κομα δεν τον είδαμε, Γιάννη τον εκράξαμε και το κρασί τρέχει"!

Άνοιξε η γη και τον κατάπιε: Σύμφωνα με το μύθο, ο Αμφιάραος καταδιωκόμενος από τον Περικλύμενο και κινδυνεύοντας, από στιγμή σε στιγμή, να χτυπηθεί από το ακόντιο του διώχτη του, σώθηκε με την επέμβαση του Δία, ο οποίος με έναν του κεραυνό, άνοιξε ρήγμα στη γη, όπου χάθηκαν ο Αμφιάραος, το άρμα του και τα δύο άλογα.

Δε μύρισα τα νύχια μου: Κατά τη διάρκεια των αρχαίων Ολυμπιακών αγώνων πολλοί ακόμη πήγαιναν στα μαντεία, για να μάθουν το νικητή και να στοιχηματίσουν σε αυτόν. Οι μάντισσες, βουτούσαν τα νύχια τους σ' ένα υγρό που περιείχε και αρωματικές ουσίες όπως το δαφνέλαιο και στη συνέχεια τα έβαζαν κοντά στη μύτη τους και άρχιζαν να λένε διάφορες φράσεις και το όνομα του νικητή. Από το περίεργο αυτό γεγονός έμεινε ως τα χρόνια μας η φράση: "δε μύρισα τα νύχια μου", που τη λέμε συνήθως, όταν χρησιμοποιείται όταν δεν ξέρουμε την απάντηση σε κάτι που μας ρώτησαν.

Γιάννης κερνάει και Γιάννης πίνει: Ανάμεσα στα παλικάρια του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, υπήρχε και ο Γιάννης Θυμιούλας. Καταγόταν από την Τρίπολη. Δίμετρος, εύσωμος και δυνατός, μπορούσε να σηκώσει με το ένα του χέρι ολόκληρο άλογο! Ήταν εξαιρετικά ευκίνητος και δεν υπολόγιζε τον κίνδυνο. Έτρωγε πολύ και του άρεσε και το ποτό. Κάποτε βρέθηκε πολιορκημένος μαζί με πέντε συντρόφους του, σε μια σπηλιά για τρεις μέρες. Κάποια στιγμή τελείωσαν τα τρόφιμα άρχισε να υποφέρει από την πείνα. Για να μη λιμοκτονήσει αποφάσισε να κάνει εξόρμηση.

Άρπαξε το χαντζάρι του, βγήκε από τη σπηλιά και με απίστευτη ταχύτητα άρχισε να τρέχει ανάμεσα στους πολιορκητές και να χτυπά όπου βρει. Οι εχθροί τρόμαξαν και το έβαλαν στα πόδια. Τότε ο Θυμιούλας κατέβηκε σε ένα ελληνικό χωριό, έσφαξε τρία αρνιά και τα σούβλισε ενώ παρήγγειλε ένα “εικοσάρικο” βαρέλι κρασί και έπεσε με τα μούτρα στο φαγοπότι. Ο Γιάννης προσκαλούσε όποιον περνούσε από εκεί και του προσέφερε κρασί. Κάποια στιγμή έφτασε εκεί ο Κολοκοτρώνης και ρώτησε να μάθει τι συνέβαινε. Ο Προεστός του χωριού απάντησε: “Γιάννης κερνά και Γιάννης πίνει”.

Εμείς το βρήκαμε στη Μηχανή του Χρόνου και αυτοί στο “3.000 λέξεις και φράσεις παροιμιώδεις” του Τάκη Νατσούλη, Εκδόσεις Σμυρنيωτάκης.

Απαντήσεις στις σπαζοκεφαλίες.

1. Τα στυλό είναι 6: 1 μαύρο 2 πράσινα και 3 κόκκινα
2. Απαντήσεις στις σπαζοκεφαλίες. Τα στυλό είναι 6: 1 μαύρο 2 πράσινα και 3 κόκκινα
3. Απάντηση: Την πρώτη φορά, ζυγίζεις τέσσερις λίρες (δύο και δύο). Αν η ζυγαριά γέρνει προς την μια πλευρά, σημαίνει ότι η κάλπηκη βρίσκεται ανάμεσα σ' εκείνες τις δύο που είναι πιο ελαφριές, οπότε την δεύτερη φορά ζυγίζεις εκείνες τις δύο, και βρίσκεις την πιο ελαφριά. Αν η ζυγαριά δε γέρνει, σημαίνει ότι η κάλπηκη βρίσκεται στο ζευγάρι των λιρών που δεν ζύγισες (που άφησες απ' έξω) οπότε πάλι την δεύτερη φορά ζυγίζεις εκείνες τις δύο και βρίσκεις την πιο ελαφριά
4. Κάθε χρονιά τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά πέφτουν διαφορετικές ημέρες. Είναι τα Χριστούγεννα της μίας χρονιάς και η Πρωτοχρονιά της επόμενης χρονιάς που πέφτουν πάντα την ίδια μέρα
5. α) Ήταν παγωμένη β) είχαν στήσει ένα διάδρομο με υλικά που δεν φαινόταν κάτω από το νερό και περπάτησε πάνω σε αυτόν (Το έκανε ο Στίβεν Φρέιν στο Λονδίνο)
6. Καμία πιθανότητα. Μετά από 72 ώρες θα είναι πάλι μεσάνυχτα.
7. Έπρεπε να απαντήσει «τέσσερα». Όσα και τα γράμματα της λέξης που του είπε ο σκοπός!

Βρες τις κρυμμένες λέξεις Αγάπη Κ.

A	Σ	T	E	P	I	Σ	K	A	B	Δ	B	O	K	P	K
Γ	K	I	T	M	E	Λ	O	M	A	K	A	P	O	N	A
Ψ	E	T	E	Π	B	N	Φ	A	Γ	A	Σ	Π	Y	B	M
Γ	Y	P	Λ	A	N	T	A	Γ	Γ	Λ	I	A	P	H	Π
A	X	I	A	Λ	Γ	X	T	O	E	A	Λ	N	A	Θ	A
Λ	E	Γ	T	E	K	Λ	N	I	Λ	N	O	A	M	Λ	N
O	Σ	Ω	O	Σ	Y	Π	H	X	O	T	Π	Γ	Π	E	E
Π	A	N	Ξ	Ω	T	I	K	O	I	A	I	I	I	E	Σ
O	Σ	A	Γ	B	N	Δ	I	P	T	Φ	T	A	E	M	A
Y	Ψ	Ω	N	M	Φ	Ω	T	A	K	I	A	Λ	Δ	K	Γ
Λ	O	T	Φ	Γ	Ξ	P	B	O	Σ	K	O	Σ	E	Δ	A
A	Σ	X	I	O	N	A	N	Θ	P	Ω	Π	O	Σ	B	Π
A	Γ	I	O	Σ	B	A	Σ	I	Λ	H	Σ	O	Ψ	N	H

Από πού προήλθε η ονομασία

Αμπελόκηποι: Από τα κτήματα με αμπέλια που υπήρχαν στην περιοχή.

Ζωγράφου: Ονομάστηκε έτσι από τον Ιωάννη Ζωγράφο, που διέθετε μεγάλη έκταση στην περιοχή, την οποία μοίρασε σε μικρά κομμάτια και τα πούλησε σε περίπου 100 οικογένειες. Έτσι συστήθηκε στις αρχές του περασμένου αιώνα την «κοινότητα Ζωγράφου» - τότε οι κάτοικοι της κοινότητας έλεγαν ότι μένουν «στα κτήματα του Ζωγράφου». Ένας από τους γιους του Ιωάννη Ζωγράφου, ο Σωτήρης Ζωγράφος, έγινε χρόνια αργότερα ο πρώτος δήμαρχος Ζωγράφου.

Φιλοθέη: Η ιστορία της Φιλοθέης ξεκινά από τη δεκαετία του 1920, όταν η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος επέλεξε την περιοχή για να δημιουργήσει έναν οικισμό για να κατοικήσουν οι υπάλληλοί της. Κατά την διάρκεια των εργασιών αποκαλύφθηκε η κρύπτη της Αγίας Φιλοθέης. Η Αγ. Φιλοθέη (κατά κόσμον Παρασκευή Μπενιζέλου), από την αρχοντική οικογένεια των γαιοκτημόνων Μπενιζέλων, είχε στην ιδιοκτησία μεγάλες εκτάσεις γης στην περιοχή όπου είχε ιδρύσει και μονή. Η Αγία μαρτύρησε κοντά στην είσοδο του σημερινού Αμαρουσίου.

Προς τιμήν της, η περιοχή μετονομάστηκε σε κοινότητα Φιλοθέη.

Χαλάνδρι: Στην αρχαιότητα ονομαζόταν Φλύα, που σημαίνει εύκαρπη γη. Την περίοδο της τουρκοκρατίας η περιοχή άνοιξε στο μεγαλύτερο μέρος της σε ένα τούρκο μεγαλογαιοκτήμονα που ονομαζόταν Χαλός Μπέη. Από αυτόν η περιοχή ονομάστηκε Χαλάνδρι.

Ψυχικό: Από τις επικρατέστερες εκδοχές για το όνομα του Ψυχικού είναι αυτή που θέλει τον μαραθωνομάχο Φειδιππίδη να φτάνει εκεί για να αναγγείλει στους Αθηναίους το περίφημο «νενικήκαμεν» και να ξεψυχάει (εξ ου και το «ψυχικό»). Κατά μία άλλη εκδοχή το Ψυχικό ονομάστηκε έτσι από την αγία Φιλοθέη, η οποία άνοιξε πηγάδι, (στη θέση του στην γωνία των οδών Συνταγματάρχου Γερουλάνου και Σταυρού υπάρχει σήμερα ένα εικονοστάσι). Αυτή η πράξη θεωρήθηκε μεγάλο Ψυχικό για τους κατοίκους και καλλιεργητές της περιοχής.

Πλατεία Κλαυθμώνος: Τα επίσημα ονόματά της, στο πέρασμα των χρόνων, ήταν πολλά. Επικράτησε όμως η ονομασία Κλαυθμώνος. Την εποχή οι δημόσιοι υπάλληλοι δεν ήταν μόνιμοι (μέχρι το 1911 που προβλεπόταν από το σύνταγμα η μονιμότητά τους) κάθε φορά που άλλαζε η κυβέρνηση συνήθιζε να απολύει τους προηγούμενους δημοσίους υπάλληλους (που τους είχαν διορίσει οι άλλοι) για να διορίσει νέους (δικά τους παιδιά). Σε κάθε αλλαγή, οι απολυμένοι μαζεύονταν στην γύρω περιοχή και με κλαυθμούς και οδυρμούς ζητούσαν την επαναπρόσληψή τους. Ο δημοσιογράφος της Εστίας, Δημήτρης Καμπούρογλου, εμπνεύστηκε και έγραψε για πρώτη φορά το όνομα Πλατεία Κλαυθμώνος που από τότε συνοδεύει την πλατεία.

Ανέκδοτα

Δάσκαλος: Κλίνε μου παιδί μου τη λέξη γάτα!

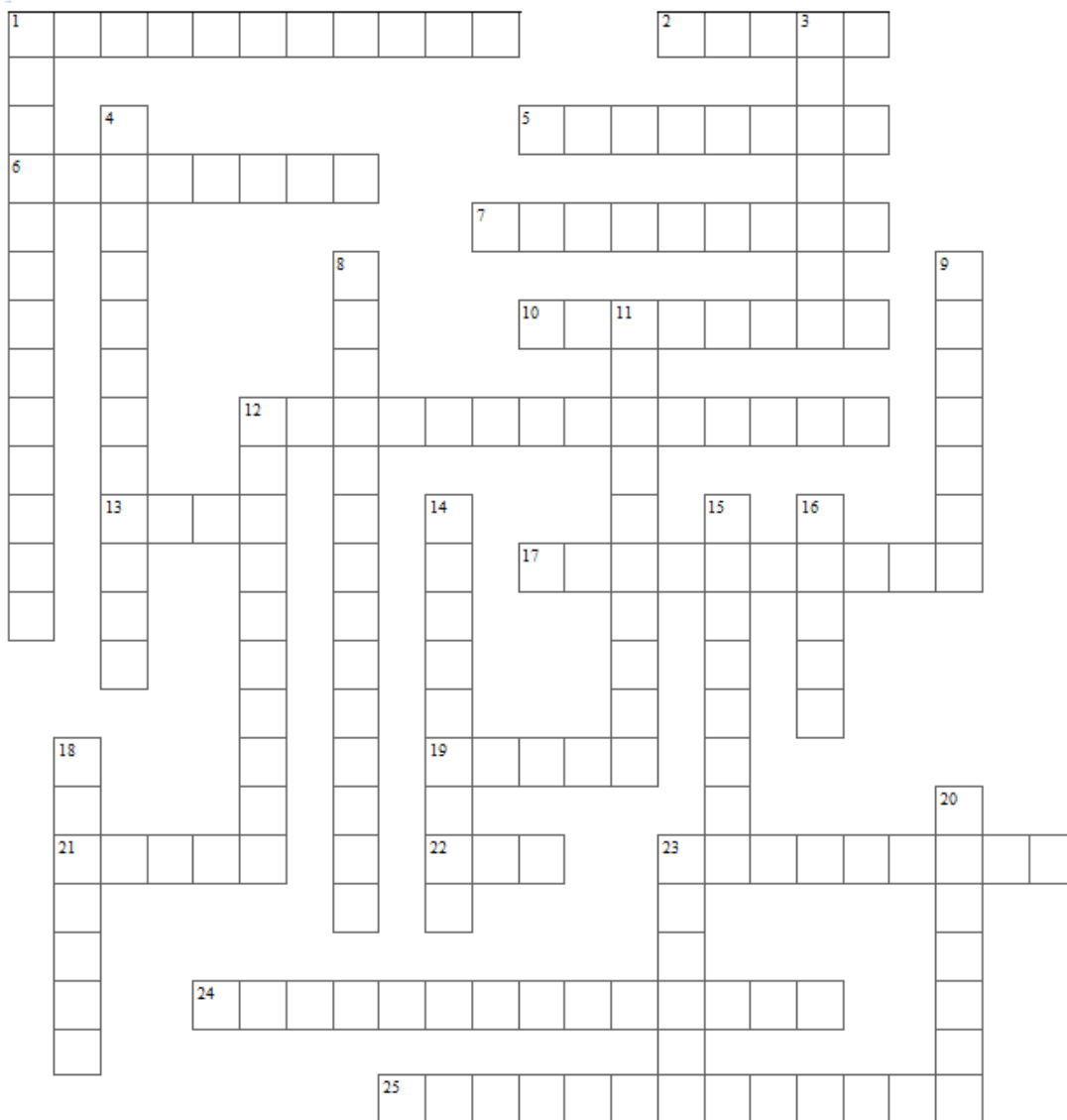
Μαθητής: Ονομαστική η γάτα, γενική της γάτας, αιτιατική τη γάτα, κλιτική...ψι-ψι-ψι!

Χτυπάει το τηλέφωνο στο σπίτι και το σηκώνει ο μικρός Τοτός.

- Ορίστε, λέει ψιθυριστά
- Δώσε μου τον πατέρα σου, λέει ένας κύριος.
- Δεν μπορώ τώρα, απαντά ξανά ψιθυριστά ο Τοτός.
- Γιατί αγόρι μου, λέει ο κύριος.
- Είναι απασχολημένος, ψιθυρίζει ο Τοτός.
- Καλά παιδί μου, δώσε μου την μητέρα σου, λέει ο κύριος.
- Δεν μπορώ είναι και αυτή απασχολημένη, ψιθυρίζει ο Τοτός.
- Δεν πειράζει δώσε μου τον παππού, ξαναλέει ο κύριος.
- Δεν μπορώ ούτε αυτόν, κύριε, είναι απασχολημένος, ψιθυρίζει ο Τοτός.
- Εντάξει δώσε μου τότε την γιαγιά, λέει ενοχλημένος ο κύριος.

- Δεν μπορώ, είναι απασχολημένη κι' αυτή, ψιθυρίζει ο Τοτός.
- Καλά παιδί μου όλοι απασχολημένοι είναι; Τι κάνουν επιτέλους; λέει ο κύριος.
- Ψάχνουν να με βρουν κύριε, ψιθυρίζει ο Τοτός.

Σταυρόλεξο φυσική Δημήτρης Β. και Δημήτρης Σ.

Οριζόντια

1. Ονομάζουμε κάθε σώμα που παράγει ήχο
2. Είναι μικροσκοπικά σωματίδια από τα οποία αποτελούνται τα σώματα
5. Ονομάζονται τα αντικείμενα τα οποία δεν διαπερνά το φως
6. Ονομάζεται το φυσικό μέγεθος που μας πληροφορεί για την απόσταση που διανύει ένα κινητό στην μονάδα του χρόνου
7. Είναι η ενέργεια που μεταφέρεται από ένα θερμότερο σε ένα ψυχρότερο σώμα
10. Ονομάζεται η αλλαγή της κατεύθυνσης του φωτός, όταν αυτό συναντά μια επιφάνεια
12. Ονομάζουμε την προσανατολισμένη κίνηση των ελεύθερων ηλεκτρονίων
13. Είναι το όργανο ακοής του ανθρώπου
17. Ονομάζουμε τους έντονους και ενοχλητικούς θορύβους
19. Αυτό που ασκεί ένα σώμα με το βάρος του σε μία επιφάνεια. Συνήθως αναφερόμαστε στην ατμοσφαιρική,
21. Ονομάζουμε τη δύνημη η οποία αντιστέκεται στην κίνηση ενός σώματος που γλιστρά πάνω σε ένα άλλο.

22. Ονομάζουμε το φαινόμενο της επανάληψης του ήχου εξαιτίας της ανάκλασης
23. Μας προσφέρουν ασφάλεια από τα βραχυκυκλώματα
24. Βρίσκεται αποθηκευμένη στα τρόφιμα και στα καύσιμα
25. Αναγκάζει τα ελεύθερα ηλεκτρόνια να κινηθούν προκαλώντας το ηλεκτρικό ρεύμα

Κάθετα

1. Με αυτά διαδίδεται ο ήχος μεταφέρουν ενέργεια
3. Ονομάζονται τα υλικά μέσα από τα οποία δεν είναι δυνατή η ροή του ηλεκτρικού ρεύματος
4. Ονομάζουμε την προστασία από τους ενοχλητικούς ήχους
8. Ονομάζονται τα σώματα που ακτινοβολούν φως
9. Ονομάζονται τα σώματα που επιτρέπουν στο φως να τα διαπεράσει
11. Ονομάζουμε τη μεταφορά της ενέργειας του φωτός στο σώμα το οποίο αυτό συναντά
12. Ονομάζονται τα σώματα που αφήνουν μέρος μόνο του φωτός να τα διαπεράσει
14. Ονομάζετε το στοιχείο ενός ηλεκτρικού κυκλώματος με το οποίο μπορούμε να διακόψουμε τη ροή του ηλεκτρικού ρεύματος
15. Δεν μπορούμε να τις δούμε καταλαβαίνουμε ότι ασκούνται από τα αποτελέσματα τους
16. Ονομάζουμε τη δύναμη την οποία ασκεί η γη στα διάφορα σώματα
18. Ονομάζονται τα σωματίδια του φωτός
20. Ονομάζετε η ανάκλαση του φωτός σε πολλές διαφορετικές κατευθύνσεις, όταν αυτό συναντά επιφάνειες
23. Ονομάζονται τα υλικά μέσα από τα οποία είναι δυνατή η ροή του ηλεκτρικού ρεύματος

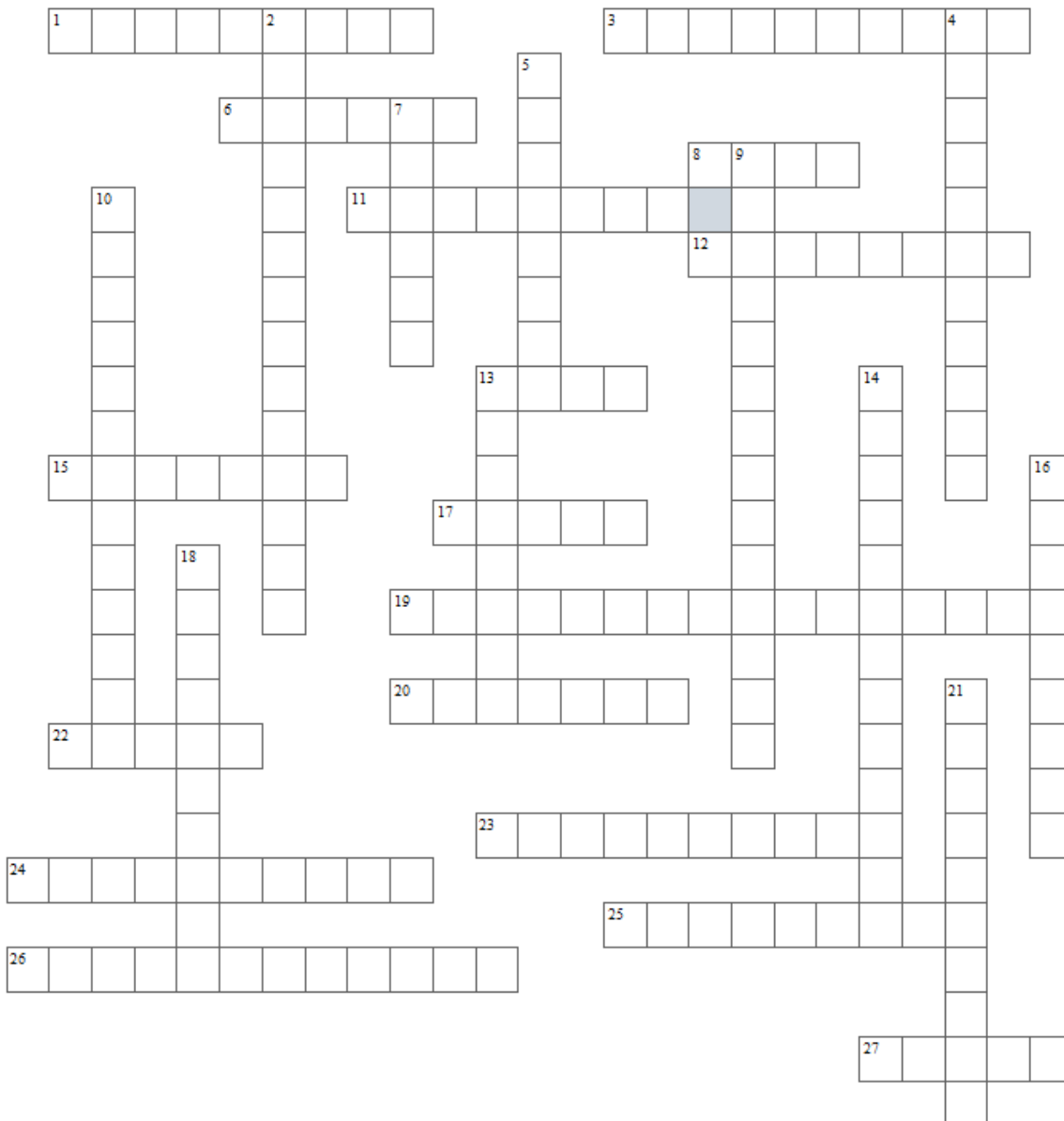
Ακροστιχίδα των Χριστουγέννων

X _ _ _ _ _	Τα Χριστούγεννα στις Βόρειες χώρες συνήθως έχει πολύ. Στη δική μας πάλι έχει σπάνια
P _ _ _ _ _	Έτσι λέγεται το ελαφάκι του τραγουδιού
I _ _ _ _ _	Με αυτόν πήγε η Μαρία στη Βηθλεέμ
Σ _ _ _ _ _	Τα βάζουμε στο δέντρο.
T _ _ _ _ _	Τέτοια σέρνουν το έλκηθρο του Αι. Βασίλη
O _ _ _ _ _	Εκεί εμφανίστηκε το αστέρι
Y _ _ _ _	Ο χριστός είναι του Θεού
Γ _ _ _ _ _	Η ημέρα των Χριστουγέννων είναι .
E _ _ _ _ _	Τις ανταλλάσσουμε στις γιορτές
N _ _ _ _ _	Σε αυτή την πόλη μεγάλωσε ο Χριστός
N _ _ _ _ _	Έτσι ονομάζονται οι «σταγόνες» του χιονιού.
A _ _ _ _ _	Εμφανίστηκε στον ουρανό την ημέρα των Χριστουγέννων.

Γρίφοι Βασιλική Ν.

1. Είναι όμοια, γεννήθηκαν την ίδια μέρα αλλά δεν είναι δίδυμα τι είναι;
2. Ποιο είναι αυτό που τρέμει σε κάθε πνοή του αέρα αλλά βαστάει τα πιο βαριά φορτία
3. Το βλέπουμε, όταν όμως πάμε κοντά του δεν μπορούμε να το δούμε
4. Τι υπάρχει στο κέντρο της γης;

Σταυρόλεξο Φυσική Κωνσταντίνος Γ., Δημήτρης Μ. και Δημήτρης Σ.

Οριζόντια

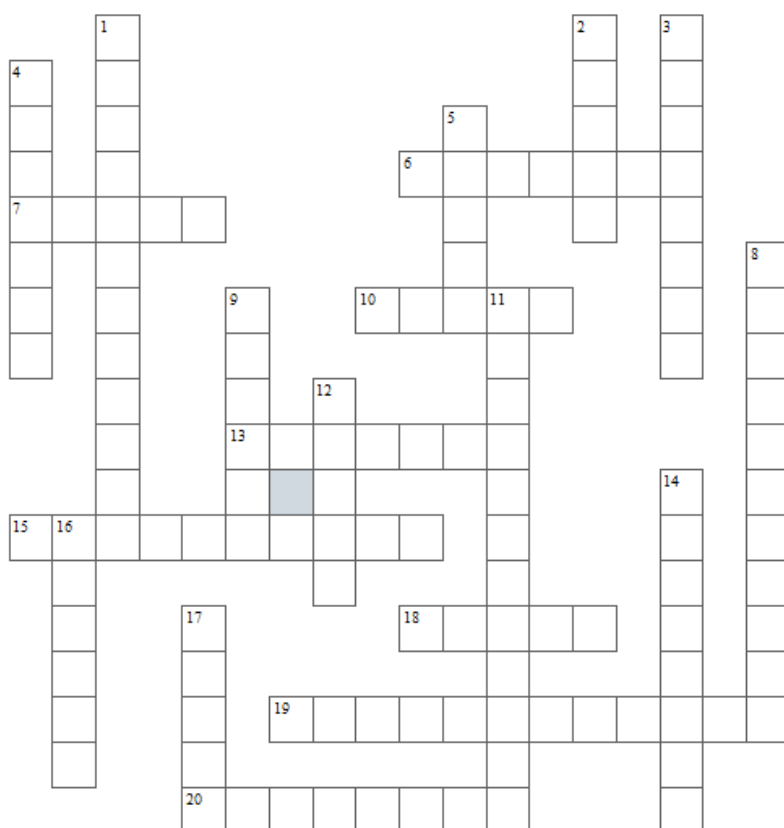
1. Ονομάζεται το στοιχείο ενός ηλεκτρικού κυκλώματος με το οποίο μπορούμε να διακόπτουμε τη ροή του ηλεκτρικού ρεύματος.
3. Μαζί με τον Λεύκιππο είναι από τους πρώτους που μίλησε για τα άτομα δηλαδή τα μικρότερα σωματίδια από τα οποία αποτελείται η ύλη.
6. Ονομάζονται τα υλικά μέσα από τα οποία δεν είναι δυνατή η ροή του ηλεκτρικού ρεύματος.
8. Η μετατροπή ενός σώματος από στερεό σε υγρό,
11. η αύξηση του όγκου ενός σώματος όταν αυτό θερμαίνεται.
12. βρίσκονται στον πυρήνα του ατόμου και δεν έχουν φορτίο
13. Η μετατροπή ενός υγρού σε στερεό.
15. Ονομάζονται τα υλικά μέσα από τα οποία δεν είναι δυνατή η ροή του ηλεκτρικού ρεύματος.
17. Είναι μικροσκοπικά σωματίδια από τα οποία αποτελούνται τα σώματα.
19. Η ενέργεια που υπάρχει σε ένα σώμα στο οποίο ασκούνται δυνάμεις.
20. Έτσι ονομάζουμε την αλλαγή φυσικής κατάστασης ενός σώματος από υγρή σε αέρια όταν αυτό συμβαίνει σε όλη την μάζα του σώματος.
22. Δημιουργείται από το νερό όταν η θερμοκρασία είναι κάτω από μηδέν βαθμούς Κελσίου,
23. Ονομάζουμε τη μετατροπή της φυσικής κατάστασης ενός σώματος από αέρια μορφή σε υγρή.

24. Κινούνται γύρω από τον πυρήνα του ατόμου.
25. Την μετράμε με ειδικά όργανα τα θερμόμετρα.
26. Παλιά μονάδα μέτρησης της ενέργειας.
27. Σχηματίζεται όταν ο οι υδρατμοί που είναι μαζεμένοι στα σύννεφα κρυώσουν και μετατραπούν σε υγρό και όταν το βάρος των υδρατμών γίνει τόσο μεγάλο που δεν μπορούν πλέον να κρατηθούν στην αέρια φάση.

Κάθετα

2. Ονομάζουμε τις αποθήκες ενέργειας.
4. Ο γιατρός για τα δόντια μας.
5. Η μετατροπή ενός υγρού από υγρό σε αέριο μόνο από την ελεύθερη επιφάνειά του.
7. Σύννεφα που είναι πολύ κοντά στην γη
9. Ονομάζουμε την προσανατολισμένη κίνηση των ελεύθερων ηλεκτρονίων των αγωγών.
10. Το παθαίνουν όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί όταν τους χτυπά ρεύμα μεγάλης τάσης,
13. Βρίσκονται στον πυρήνα ατόμου και είναι φορτισμένα θετικά,
14. Αναγκάζει τα ελεύθερα ηλεκτρόνια να κινηθούν προς μία κατεύθυνση προκαλώντας το ηλεκτρικό ρεύμα
16. Μας προστατεύουν από τα βραχυκυκλώματα.
18. Το όργανο με το οποίο μετράμε τη θερμότητα,
21. Ο γιατρός τον ζώων.

Το σταυρόλεξο των Χριστουγέννων

Οριζόντια

6. Τα λένε τα παιδιά την παραμονή των εορτών προαναγγέλλοντας την γιορτή που έρχεται.
7. Δέντρο που φυτρώνει σε πολύ ορεινά εδάφη. Το στολίζουμε τα Χριστούγεννα.
10. Κάθε περιοχή έχει τα δικά της ήθη και ...
13. Το χρησιμοποιούν τα παιδιά τις παραμονές των εορτών.
15. Την κόβουμε την 1η μέρα του χρόνου.
18. Αυτό το μήνυμα κυριαρχεί στην διδασκαλία του Χριστού.

19. Μεγάλη γιορτή της χριστιανοσύνης.

20. Τα χρησιμοποιούμε στο δέντρο.

Κάθετα

1. Γλυκό των Χριστουγέννων.

2. Εκεί γεννήθηκε ο Χριστός.

3. Παραδοσιακά στην Ελλάδα στόλιζαν τέτοιο.

4. Έψελναν την ημέρα που γεννήθηκε ο Χριστός.

5. Ήταν 3 και πήγαν με δώρα να προσκυνήσουν τον Χριστό.

8. Την ημέρα αυτή γιορτάζουμε την αλλαγή του χρόνου και τον Άγιο Βασίλη.

9. Το στολίζουμε τα Χριστούγεννα.

11. Γλυκά των Χριστουγέννων.

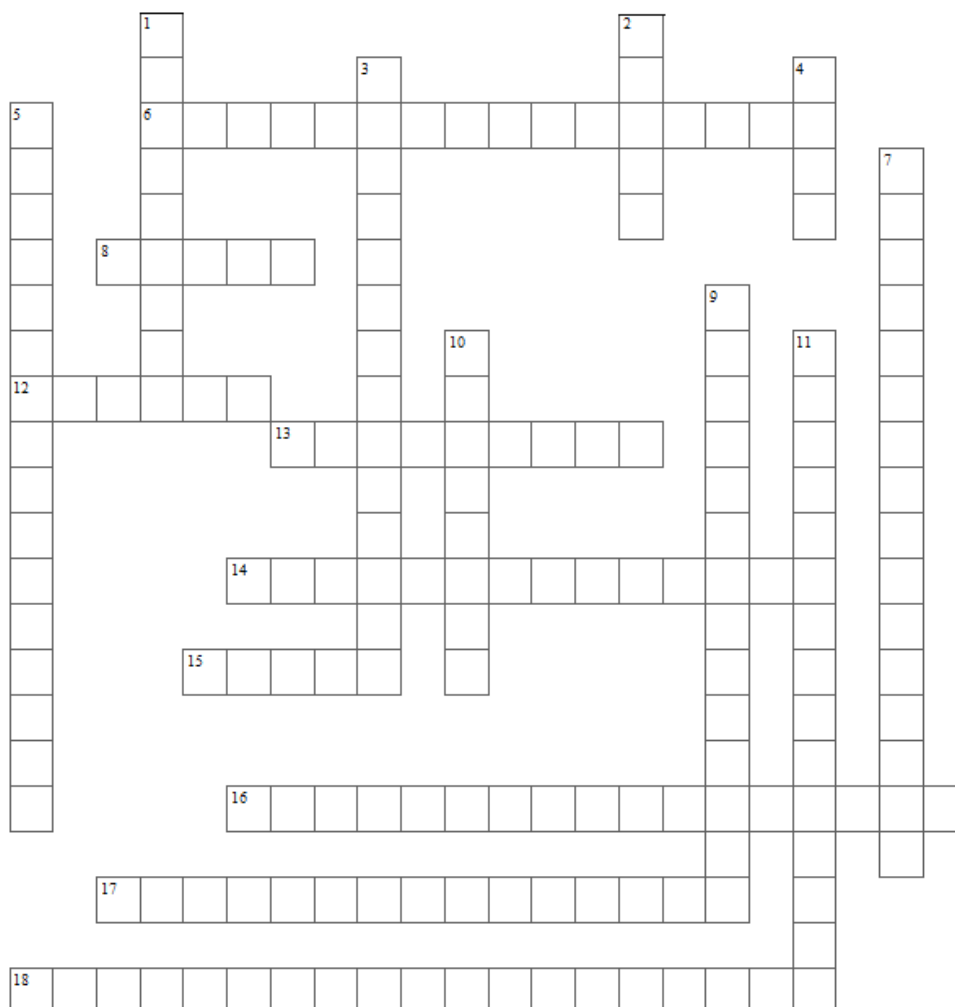
12. Ανταλλάσσουμε τις γιορτές.

14. Την ημέρα αυτή αγιάζουν τα νερά.

16. Έλαμπε στον ουρανό και φώτιζε το μέρος που γεννήθηκε ο Χριστός.

17. Ανταλλάσσουμε τις γιορτές.

Σταυρόλεξο φυσική Ιωάννα Β. και Νάγια Κ.

Οριζόντια:

6. Η ενέργεια που έχει ένα αντικείμενο που κινείται

8. Ονομάζεται το σωματίδιο που αποτελείται από τον πυρήνα και τα ηλεκτρόνια που περιστρέφονται γύρω από τον πυρήνα

12. Ονομάζονται τα θεμελιώδη σωματίδια από τα οποία αποτελείται η υλη
13. Είναι η ενέργεια που μεταδίδεται από ένα θερμότερο σώμα σε ένα ψυχρότερο
14. Ονομάζονται τα καθαρά σώματα που αποτελούνται από διαφορετικά άτομα
15. Είναι μια από τις πιο βασικές ιδιότητες των υλικών σωμάτων
16. Κίνηση ηλεκτρονίων προς μία κατεύθυνση
17. Η ενέργεια που έχει οτιδήποτε εκπέμπει φως
18. Ονομάζουμε την μετατροπή ενέργειας σε μορφές που δεν μπορούμε να αξιοποιήσουμε

Κάθετα

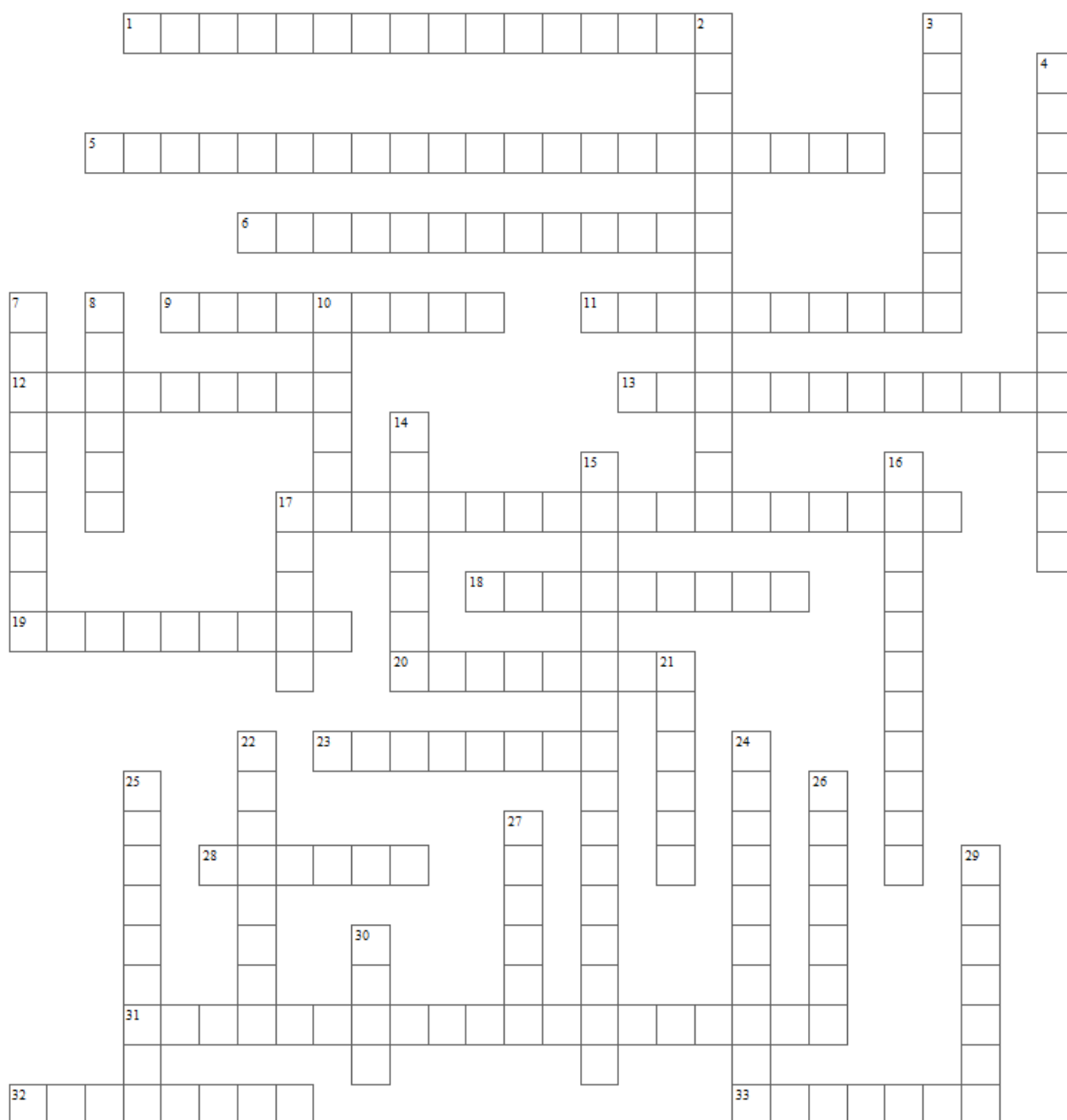
1. Είναι μία από τις πιο βασικές ιδιότητες των υλικών σωμάτων
2. Είναι το μικρότερο τμήμα ενός υλικού που διατηρεί τις ιδιότητές του
3. Ονομάζουμε τις αποθήκες ενέργειας
4. Είναι από τις πιο βασικές ιδιότητες των υλικών σωμάτων. Μεταβάλλεται όταν μεταβάλλεται και η θερμοκρασία.
5. Η ενέργεια που βρίσκεται αποθηκευμένη στους πυρήνες των ατόμων. Την βλέπουμε όταν ένα μεγάλο άτομο σπάει σε δυο μικρότερα ή όταν δυο μικρά άτομα ενώνονται σ' ένα μεγάλο
7. Η ενέργεια που υπάρχει σε ένα σώμα στο οποίο ασκούνται δυνάμεις π.χ. σ' ένα συμπιεσμένο ελατήριο
9. Βρίσκεται αποθηκευμένη στα τρόφιμα και στα καύσιμα
10. Ονομάζονται τα καθαρά σώματα που αποτελούνται από ένα μόνο είδος ατόμων
11. Ονομάζουμε τα διαφορετικά πρόσωπα με τα οποία εμφανίζεται η ενέργεια

Απαντήσεις στου γρίφους της Βασιλικής: 1. Τρίδυμα 2. Η θάλασσα 3. Σκοτάδι 4. Το ήτα

Σταυρόλεξο Ιστορία Βασιλική Ν. και Μαγδαληνή Ν.

Οριζόντια

1. Η πρωτεύουσα του Ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους.
5. Αυτή τη χρονιά τελέστηκαν τα εγκαίνια της νέας (και τελευταίας) Αγίας Σοφίας.
6. Αυτή η φρουρά χρησιμοποιήθηκε εναντίον των στασιαστών στην στάση του Νίκα
9. Τον ονόμασαν Μέγα. Αναγνώρισε σαν επίσημη θρησκεία του κράτους τον Χριστιανισμό
11. Από εκεί ξεκίνησε η στάση του Νίκα
12. Σύστημα διακυβέρνησης της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας
13. Βαπτίστηκε χριστιανός λίγο πριν το θάνατό του. Μετέφερε την πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας από την Ρώμη στο Βυζάντιο. Η νέα πόλη πήρε τελικά το όνομά του.
17. Αγαπημένο ρυτό των Ρωμαίων που το εφάρμοζαν ώστε να διοικούν χωρίς προβλήματα τους κατακτημένους λαούς.
18. Ήταν βάνδαλος και κατέλαβε την Καρχηδόνα
19. Ήταν ο Βελισάριος
20. Ένας από τους αρχιτέκτονες της Αγίας Σοφίας
23. Η γλώσσα που μιλούσαν οι Ρωμαίοι
28. Ένας από τους στρατηγούς του Ιουστινιανού.
31. Αυτό αναφώνησε ο Ιουστινιανός όταν είδε τελειωμένη την Αγ. Σοφία.
32. Σε τόσες περιφέρειες χώρισε την αυτοκρατορία ο Διοκλητιανός.
33. Το μικρό όνομα του Καπαδόκη

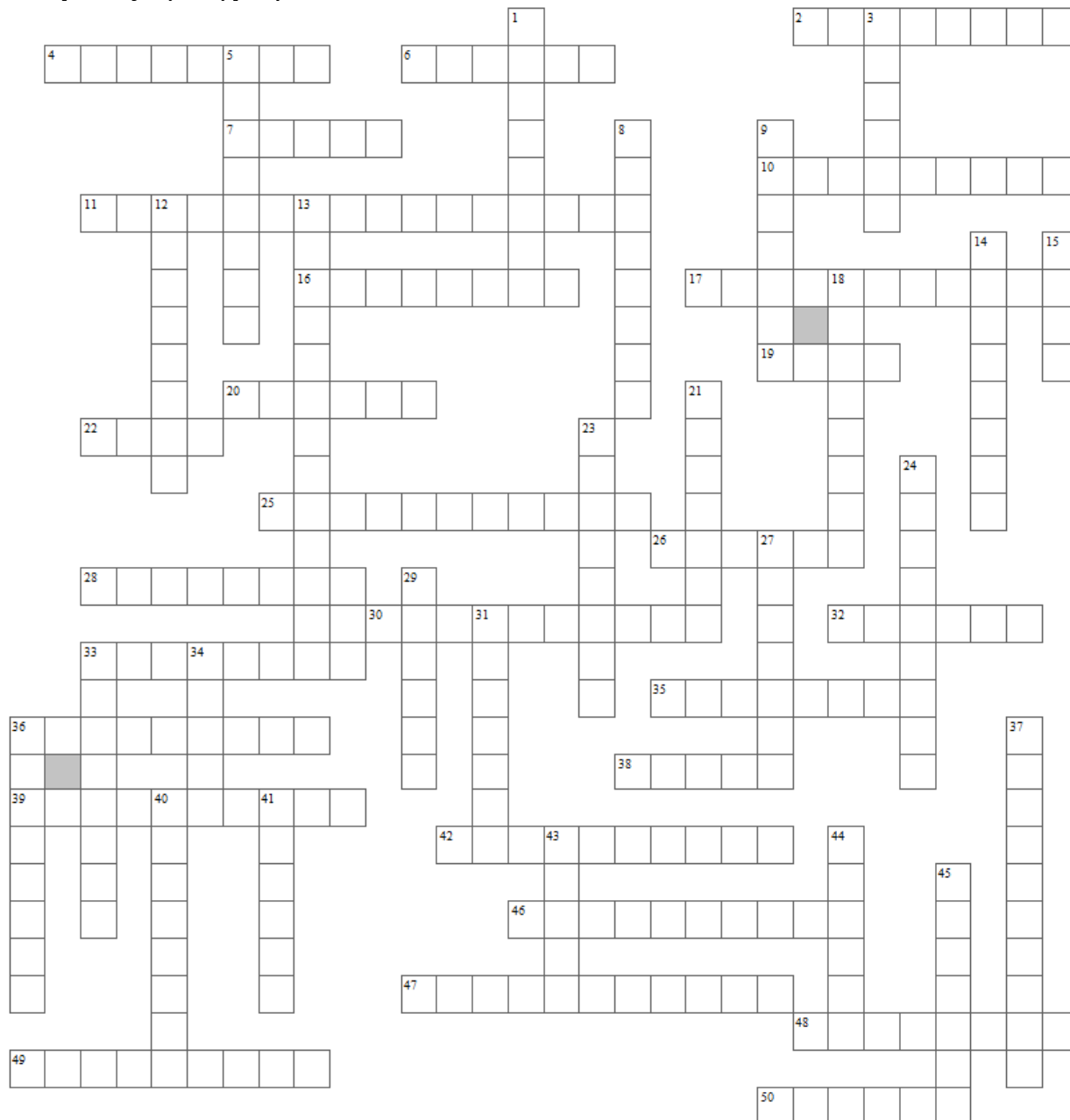

Κάθετα

2. Τελείωσε με 30.000 νεκρούς Έλληνες. Έτσι παρόλο που τελικά ο αυτοκράτορας επέβαλε την τάξη μπορούμε να ισχυριστούμε ότι κανείς δεν ήταν νικητής.
3. Ήταν Γότθος και λεηλάτησε τη Ρώμη
4. Ήταν το διάταγμα που έδινε θρησκευτική ελευθερία
7. Ήταν ο Προκόπιος
8. Λαός που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πτώση της Δυτικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας
10. Δημιούργησαν τις ταραχές στη στάση του Νίκα
14. Τόσες χιλιάδες ήταν τα θύματα στην στάση του Νίκα
15. Ο Ρυθμός της Αγίας Σοφίας.
16. Ονομάστηκαν έτσι επειδή κυβέρνησαν μαζί
17. Ήταν οργανωτές των ιπποδρομιών.
21. Τα παραβίαζαν συχνά πολλοί γειτονικοί λαοί
22. Και έτσι ονομαζόταν η Κωνσταντινούπολη
24. Δέχτηκαν πολλούς διωγμούς
25. Τον ονόμασαν παραβάτη γιατί προσπάθησε να αναβιώσει την αρχαία Ελληνική θρησκεία.
26. Ήταν αυτοκράτειρα και γυναίκα του Ιουστινιανού

27. Ήταν ρωμαίος και νίκησε τους Ούνους.
 29. Ήταν Ούνος και απειλούσε και αυτός τη Ρώμη.
 30. Αυτό το σύνθημα έλεγαν οι στασιαστές κατά τη διάρκεια της στάσης

Σταυρόλεξο γεωγραφία Ελένη Μ. και Σουζάνα Ρ.

Οριζόντια

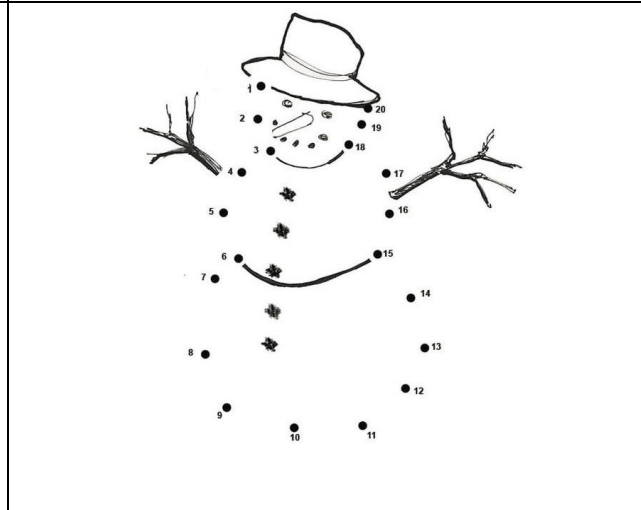
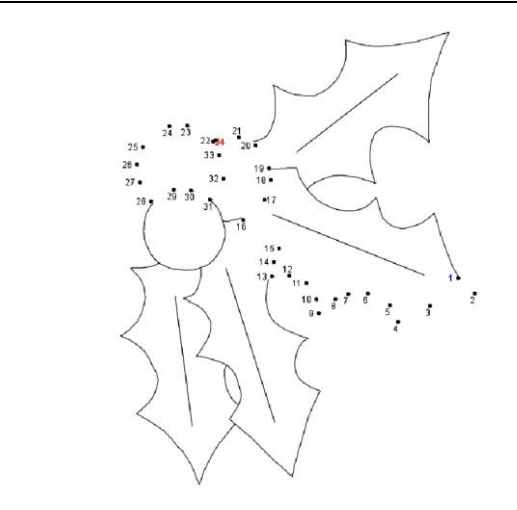
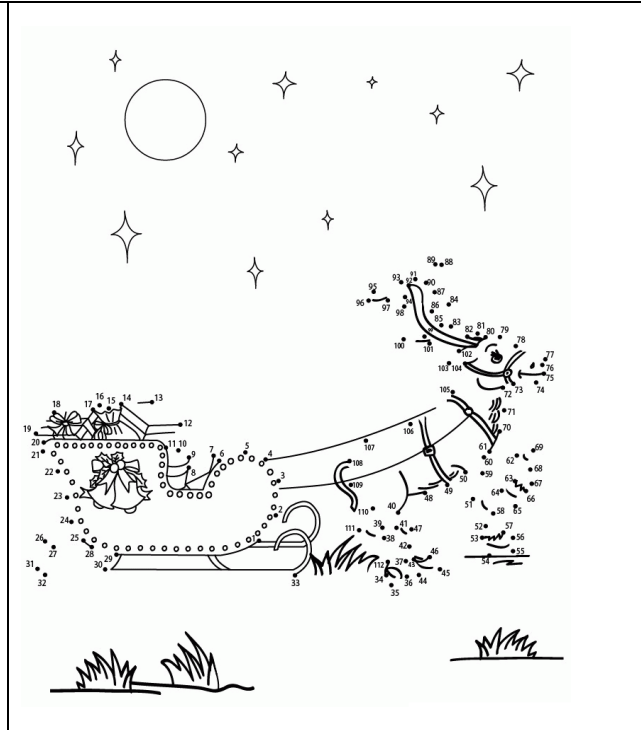
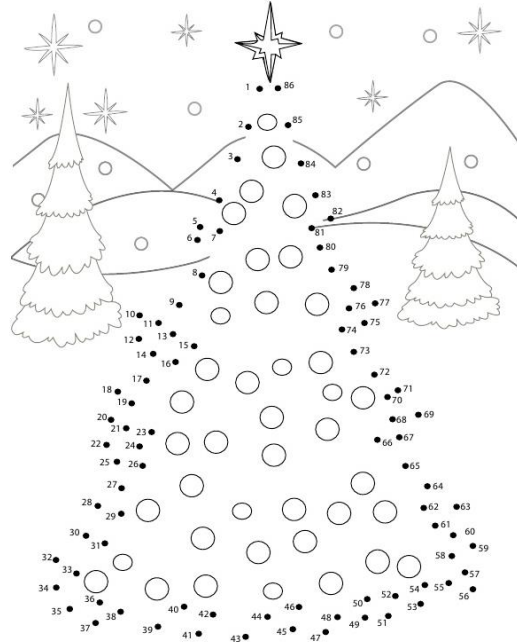
2. Είναι η πρωτεύουσα ομώνυμου νομού των Επτανήσων.
 4. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Ροδόπης
 6. Πρωτεύουσα ομώνυμου νομού της Μακεδονίας
 7. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Αττικής
 10. Η πρωτεύουσά του είναι ο Βόλος.
 11. Είναι ο νομός πρωτεύουσα του οποίου είναι το Μεσολόγγι
 16. Νομός της ηπείρου με ομώνυμη πρωτεύουσα. Στην πόλη αυτή βασίλεψε ο Αλή πασάς και στη λίμνη Παμβώτιδα στη λίμνη της έπνιξε τις 17 γυναίκες μαζί με την κυρά Φροσύνη
 17. Στο νομό αυτό βρίσκεται η συμπρωτεύουσα που λέγεται και "νύμφη του Θερμαϊκού".

19. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Άρτας
20. Νομός με ομώνυμη πρωτεύουσα της Θράκης
22. Νησί - νομός του αιγαίου. Το νησί είναι γνωστό για τη μαστίχα του
25. Είναι ένας κόλπος της Πελοποννήσου
26. Νομός της Μακεδονίας με ομώνυμη πρωτεύουσα.
28. Μία από τις χερσονήσους της Χαλκιδικής
30. Πρωτεύουσα του νομού είναι ο Πολύγυρος
32. Η πρωτεύουσα του νομού είναι η Έδεσσα
33. Νομός της Θεσσαλίας με ομώνυμη πρωτεύουσα
35. Πρωτεύουσα του νομού είναι η Ερμούπολη.
36. Είναι μια διώρυγα στην Χαλκιδική
38. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Δωδεκανήσων.
39. Νομός της Στερεάς Ελλάδας με πρωτεύουσα το Καρπενήσι
42. Μία από τους 3 χερσονήσους της Χαλκιδικής (η μεσαία).
46. Είναι ο κόλπος που βρίσκεται στο νομό Πρεβέζης
47. Είναι ένας κόλπος στην Θεσσαλία
48. Κόλπος που χωρίζεται σε βόρειο και νότιο από τον πορθμό του Ευρίπου
49. Ένας από τους κόλπους της Πελοποννήσου.
50. Πρωτεύουσα ομώνυμου νομού της Θεσσαλίας.

Κάθετα:

1. Νομός της Μακεδονίας με πρωτεύουσα του τα Γρεβενά
3. Νομός της Μακεδονίας με ομώνυμη πρωτεύουσα.
5. Νομός της Κρήτης με ομώνυμη πρωτεύουσα. Στο νομό βρίσκεται και η Κνωσός
8. Νομός της Μακεδονίας με ομώνυμη πρωτεύουσα. Πήρε το όνομά του από ένα μικρό ζώο (τρωκτικό) που υπάρχει στην περιοχή τη γούνα του οποίου χρησιμοποιούσαν οι κάτοικοι.
9. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Φωκίδας
12. Είναι ένα βουνό της Πελοποννήσου
13. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Λασιθίου
14. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Βοιωτίας
15. Γνωστή πόλη του νομού Βοιωτίας. Γνωστό επίσης το έργο του Αισχύλου "επτά επί της ..."
18. Είναι ο νομός που έχει πρωτεύουσα την Αθήνα
21. Νομός της Μακεδονίας με πρωτεύουσα την Βέροια
23. Σειρά από βουνά
24. Νομός των Επτανήσων με πρωτεύουσα το Αργοστόλι
27. Νομός της Μακεδονίας με ομώνυμη πρωτεύουσα. Αξιοθέατο της περιοχής το Ιμαρέτ και τα παλιά καπνεργοστάσια
29. Νομός με ομώνυμη πρωτεύουσα στην Κρήτη.
31. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Κέρκυρας
33. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Πιερίας
34. Νομός της Μακεδονίας με πρωτεύουσα του τη Δράμα
36. Νομός της Ηπείρου με ομώνυμη πρωτεύουσα
37. Είναι ένας κόλπος στην Χαλκιδική
40. Νομός της Θεσσαλίας με ομώνυμη πρωτεύουσα
41. Στενή λωρίδα ξηράς που χωρίζει δύο θάλασσες και ενώνει δύο στεριές. Υπήρχε 1 στην Κόρινθο αλλά τώρα έχει μετατραπεί σε διώρυγα
43. Πρωτεύουσα νησιωτικού συμπλέγματος - νομού στο Αιγαίο. Εκτός από αυτό το νησί στο νομό υπάγονται η Ικαρία και οι Φούρνοι
44. Πρωτεύουσα του νομού είναι η Μυτιλήνη. Εκεί βρίσκεται και το απολιθωμένο δάσος
45. Νομός της Μακεδονίας με ομώνυμη πρωτεύουσα. Σε αυτόν βρίσκονται οι Πρέσπες. Επίσης είναι γνωστός για τις πιπεριές του.

Ένωσε τις τελείες

Λαβύρινθοι

